Scripta manent

Τα προβλήματα της ευρωπαϊκής ενοποίησης

Ένα από τα πιο αξιοσημείωτα γεγονότα της ιστορικής περιόδου που διανύουμε είναι η συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που αρχικά αποτελούσε την απάντηση των ευρωπαϊκών βιομηχανικών χωρών στα πρώτα συμπτώματα της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης που δημιούργησε η αδυναμία εξεύρεσης φτηνών πρώτων υλών και ενέργειας. Η δυνατότητα του νέου αυτού κοινωνικού και οικονομικού χώρου, ν' αυξάνει τις οικονομικές και πολιτικές του επιρροές, διευρύνοντας το ζωτικό του χώρο σε παγκόσμιο επίπεδο, υπήρξε ασφαλώς μια στρατηγική απειλή για τα οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντα των επίσης δοκιμαζόμενων, αλλά σαφώς σε μικρότερο επίπεδο, ΗΠΑ. Η ειρηνική, αυτή τη φορά, ευρωπαϊκή επεκτατικότητα, σε συνδυασμό με την αδυναμία δυναμικής παρέμβασης των μεγάλων δυνάμεων εκτός εθνικών συνόρων, οδήγησαν αρχικά τις ΗΠΑ και την τότε Σοβιετική Ένωση στη σύναψη συμφωνιών κορύφης προκειμένου να περιοριστεί και ελεγχθεί «το κακό».

Του **ΜΑΝΟΥ ΔΑΝΕΖΗ***

Το πρώτο βήμα είχε γίνει στη Γιάλτα και το Πότσδαμ. Τότε οι μεγάλες δυνάμεις συμφώνησαν σε μια κατάσταση «μη θερμής επαφής», χωρίζοντας τον κόσμο σε σφαίρες επιρροής. Είχαν συνειδητοποιήσει ασφαλώς ότι ένας μεταξύ τους πόλεμος δεν θα προωθούσε τα βιομηχανικά τους συμφέροντα, αφού θα κατέστρεφε την τεχνική - βιομηχανική υποδομή και το ανθρώπινο εργατικό δυναμικό τους. Το δεύτερο βήμα έγινε πολύ αργότερα και ολοκληρώθηκε στη Μάλτα, βάζοντας τα θεμέλια της διάλυσης του λεγόμενου ανατολικού μπλοκ και των ιστορικών γεωγραφικών ανακατατάξεων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Οι δύο μεγάλες δυνάμεις μπροστά στον κίνδυνο της ενωμένης Ευρώπης και της ταχύτατα εξελισσόμενης Ιαπωνίας ξεπέρασαν παρωχημένα δόγματα και αφορισμούς φθάνοντας σε συμφωνίες κοινών παρεμβάσεων με στόχο την, έστω, εξ ημισείας ανάκτηση του παγκόσμιου οικονομικού και βιομηχανικού ελέγχου. Κύριος όμως στόχος των μεγάλων δυνάμεων ήταν να ανακόψουν τη γοργή πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Έτσι:

1. Γνωρίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν διαθέτει δικές της ενεργειακές πηγές και πρώτες ύλες για να τροφοδοτήσει τις βιομηχανικές μονάδες της, επιχειρούν να επανελέγξουν με κάθε τρόπο τη Μέση Ανατολή, περιοχή που παρέχει ενέργεια στην Κοινότητα και την Ιαπωνία. Βασικός στόχος βεβαίως είναι η αποσάθρωση της βιομηχανικής ισχύος τους. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας μπορούμε να εντάξουμε τα έντεχνα δημιουργηθέντα προβλήματα στο Ιράκ, την Παλαιστίνη, την Κύπρο, το Αιγαίο, τα Βαλκάνια και το Ιόνιο πέλαγος (Αδριατική).

2. Σε μια δεύτερη φάση, η προσπάθεια επικεντρώνεται στην άλωση των βιομηχανικών και οικονομικών, δομών των ευρωπαϊκών κρατών, εντάσσοντάς τες μέσα στα στενά πλαίσια μιας νέας κυρίαρχης υπερατλαντικής Νέας Τάξης πραγμάτων.

Σαν κύριους μοχλούς υλοποίησης αυτού του σχεδιασμού μπορούμε να διακρίνουμε:

α. Την κατευθυνόμενη ανακίνηση και υπόθαλψη εθνικιστικών και μειονοτικών προβλημάτων.

β. Την ανασυγκρότηση θερμών θρησκευτικών μετώπων, με στόχο τη δυνατότητα επιρροής πάνω σε φανατισμένες και, ως εκ τούτου, ελεγχόμενες μάζες.

γ. Την αποσταθεροποίηση της πολιτικής και κοινωνικής ζωής των ασθενέστερων Ευρωπαϊκών κρατών και τον παραμερισμό εκείνων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων τα οποία διάκεινται φιλικά προς ευρωπαϊκά κέντρα αποφάσεων. Με την πρακτική αυτή του Δούρειου Ίππου, πιστεύουν σε μια μελλοντική αποδυνάμωση και διάλυση της ευρωπαϊκής ισχύος.

Και ενώ όλες οι προηγούμενες απειλές βρίσκονται σε εξέλιξη, η ελληνική κοινωνία αναγκάζεται να ασχολείται αποκλειστικά με δευτερεύοντα θέματα μικροκομματικών πολιτικών εφαρμογών και πρόσκαιρης διαχείρισης, ή νομής, της εξουσίας.

Συγχρόνως προβληματίζει έντονα, τον απλό πολίτη, η τάση της εξωτερικής πολιτικής της πατρίδας μας, η οποία από τη μια πλευρά δηλώνει μεγαλόφωνα την πίστη της στην ευρωπαϊκή ιδέα, από την άλλη όμως βοηθάει ουσιαστικά τις ΗΠΑ να αποκλείσουν την πρόσβασή της προς τις ενεργοπαραγωγικές περιοχές της Μέσης Ανατολής.

Η ευθύνη βέβαια, όπως είναι φανερό, δεν βαρύνει τους ανενημέρωτους πολίτες, όπως πολλοί θέλουν να λέγουν, αλλά τους πολύ καλά ενημερωμένους πολιτικούς άνδρες και τις ηγεσίες, που φέρουν τελικά και το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης για τη σημερινή κατάσταση.

***Ο δρ Μάνος Δανέζης είναι επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών**